

**עין משפט**
גַּר מִצֹּהַר

**נא** א מיי פֿירא מל' מלוה הלאַ סמג עשן זג טוש"ע חור"מ ס' ע ס"א:

**גב** ב ג מיי שס פט"ו הלאַ סמג שס טוש"ע שס קט"ף ג:

**גג** ד מיי שס טוש"ע שס פט"ף ד:

**גד** ה טוש"ע שס ס"ה: **גה** ו מיי פ"ו מהלכות טוען הל"ג סמג עשין נה טוש"ע חור"מ ס' עט קט"ף א:

**גו** ז מיי שס הל"ד סמג שס טוש"ע שס ס"ה: וס' קטו קט"ף ג:

## רבינו חננאל

אמר רב יהודה אמר רב אסי המלוה את חבריו בעדים אין צריך לפרועו בעדים. ואם א"ל אל תפרעני אלא בעדים צריך לפרועו בעדים ושמואל אמר יכול לומר לו פרעתוך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים: ואקשנין על שמואל והתנן מנה לי בידך א"ל הן אל תתנהו לי אלא בפני עדים למחר א"ל תנהו לי נתתיו לך חייב מפני שצריך ליתנו לו בעדים: ופריך תנאי היא דתניא בעדים צריך לפרועו בעדים ואם א"ל אל תפרעני אלא בעדים צריך לפרועו בעדים. ואם א"ל פרעתוך בפני פלוני ופלוני והלכו להן למדינת הים אינו לו נאמן: ההוא דאמר לי לחבריי כי פרעת לי פרעין בפני ראובן ושמעון טען דפרעתי בפני אחרינא. אמר רבא להכי א"ל ראובן ושמעון כי דלא לידחייה. מסכתבא דל טעין פרעתוך באנפי סהדי אחריני והלכו למדינת הים אבל אי איתנהו ומסדיה דפרעתי. [נ"א]

אמר רבא דלא מהוינני: **יורשעמי** מנה לי בידך א"ל הן אל תתנהו לי אלא בפני פלוני ופלוני א"ל נתתיו לך בפני פלוני. אתא עובדא קמי רבי אמר יבואו פלוני ופלוני ויעידו. הבא לידון בשטר ובחזקה רבי אמר ידון בשטר רשב"ג אמר בחזקה: מעשה בא לפני ר' חייא והורה כרשב"ג (ז קשיא דר' אדרי' לא קשיא לא רצה רבי אלא לעמוד על אמתת הדבר: המחזיק מחמת אונס ונמצא פסול בטלה החזקה: ההוא דאתא קמיה דרב וטען על חבריה חטין ושערין ורובסמין. ואמר ליה המתן עד דיגלגל עלך כל מאי דבעי. ובסיפא את

- ↑ כן היתה ג"כ גירסת רשב"א בדברי רבינו אצל ה"ה"ט כמד ונראה מדברי רבינו לקמן דגרס נאמן וע"ש.
- ↑ ע"י חוס' כלן סדיה כל מלחא:

## מא:

**תיובתא** דרב אסי. אצל לשמואל ניחא דמאי לפרש דה"ק

נתמיו לך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים

ולמאי דמפרשינן דלשמואל נאמן לומר פרעמך זיני וצין עמך

זמגו דאי זעי אמר פרעמך בפני פלוני ופלוני אחי שפיר טפי:

**תיובתא** דשמואל<sup>א</sup>. תימה מאי קושא דלמא נתמיו לך שלא בעדים קאמר ולהכי חייב וי"ל דשמואל הכי קאמר מתוך שיכול לומר פרעמך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים כי אמר נמי פרעמך זיני וצין עמך נאמן זמגו ומיהו רז פפא בזמןך ודאי לית ליה האי מגו דהא קאמר בזמןך נרץ לפרועו בעדים ונרץ לדחוק לפי זה דפליגי רז פפא ושמואל בדברי רבי יהודה זן בתירא ועוד יש לתמוה לגמרא שהקשה לשמואל מסיפא דמתני' מנ"ל לפרש דברי שמואל כך מאחר שרז פפא לית ליה האי סבא לכן נראה שהמקשה משמע ליה דמפני שרץ ליתן לו בעדים משמע שרץ לזרז שפרעו בעדים וקנת משמע כן בכל הסוגיא: **ורב פפא משמיה דרבא אמר אין צריך לפרועו בעדים.** אר"ת כן הלכה דהא אמר רבי אבא בגט פשוט (ב"ב דף קט.) וקיימא לן המלוה את חבירו בעדים אין נרץ לפרועו בעדים וכן רבא ורמי זר חמא ס"ל הכי זריש כל הנשבעין (לקמן דף מה:).

**אור' פרעיה באפי סהדי אחרני.** פ' בקונטרס זה אומר עדי שקר הם ואס תאמר ואין נאמן לומר שמשקרין יש לומר דכיון דלמר באפי ראובן ושמעון זעי למימר מהימנות לי כל היכא דלמרת לא פרען עד דפרענא באפי ראובן ושמעון כדלקמן ומיהו הא דקאמר בזמןך להכי קאמר באפי ראובן ושמעון כי היכי דלא לידחייה לא אחי שפיר לפירושו דמה דיחוי שייך כיון דמיייתי סהדי וה"ל למימר כי היכי דלא למיפטר אי אייתי סהדי אחרני לכן נראה לר"י דמייירי דקאמר פרעמך באפי סהדי והלכו להם למדינת הים ויש פירושים שכתב זבן כן וגם ר"ת פירש כן:

**הא אנא והא רב ששה.** בדיחותא נעלמא הוא דקא מהדר ליה ולא משום דנרץ לקיים תנאו: **כל האומר לא איתיי בו.** ואזני לית ליה והא דתנן למחר אמר לו תנהו לי אין לך זידי חייז וטעמא דכיון דלמר לא לוח הוא כמודה שלא פרע הסם ליכא עדים דלמרי פרעו כי הכא ולחכי אזני גופיה אית ליה זפ"ק דב"ב (דף ו. ושס) דכל האומר לא לויית בו' כיון דליכא עדים שפרע וא"ת אמאי לא מתרלינן הכא דצוריה לא לויית כלומר לא עמדתי צהלואתי אלא פרעתי כמו זפ' אמרו לו (כריתות

יז.) גזי לא נטמאתי דמתרלינן דצוריה לא עמדתי בזטומאתי אלא טבלתי ואומר ריב"א דהכא לא קאמר לא לויית אלא להד"מ דלא שייך לתרוצי לישניה אצל זפרק הכותב (כמוכות דף פח.) קשה דקאמר אצל אמרי יתמי אמר לנו אבא לא לוייתי נפרעין מהם שלא בשבועה דכל האומר לא לוייתי בו' ויש לומר דהאז היה יכול לטעון ולתרוז דצריי אצל ליתומים לא טענינן מילתא דלא שכיחא ועוד יש לחלק דהכא כשטוענין עליו צבית דין יש לו להשיב צענין שיפטר ואין לנו לתרוז דצריי: **כל מירתא דלא רמיא ע"יה דאינש לאו אדעתיה.** מימה זגט פשוט (ב"ב דף קט.) גזי עובדא דרב ינחנן זר יוסף דהוה מסיק זוזי זרבי אבא מסיק אף על גב דהמלוה חזירו בעדים אין בו' כי טעין ואמר פרעתי בפני פלוני ופלוני ויצאו פלוני ופלוני ויעידו ואמאי הא אמרינן לאו אדעתיה וי"ל דרזא סבר ליה

## שבועת הדיינין פרק ששי שבועות

## שבועת ששי שבועות

**נחסינו לך חייב.** לפרוע: **בעדים הלויסין.** קס"ז בשעת הלואה קאי ואמר ליה ראה שבעדים הלוימך ואף אתה אל תפרעני אלא בעדים: **דלמא בשעת שביעה קאמר.** כשתצטו זב"ד וזה אומר פרעמך אמר לו והלא בעדים הלוימך בעדים הוה לך לפרועני ולא אמר לו כן בשעת הלואה ומשום הכי פטר ליה ר' יהודה זן בתירא: **אול פרעיה באפי סהדי אחרני.** וזה אומר עדי שקר הם: **ואיניסו.** מיד המלוה: **לחוי פקדון זידי.** ואיני עליהן אלא שומר חנם שלא קצלתים בתורת פרעון: **כיון דקא מודית.** דקצלתניהו וזה לא בתורת פקדון מסרם לך הוי פרעון \* ודברים שהיו זלזך אינם דברים: **דיוצי ופרע.** אותה הלואה שזה כופר ודאי לוח אותה באותו היום אצל לאחר זמן פרעיה: **כאומר לא פרעטי דמי.** דכיון דלא לוח לפי דצורו לא פרע והרי יש עדים שלוה נאמנין הם על הלואה ואינן נאמנין על הפרעון דהודאת בעל דין כמאה עדים: **דמסיקנא בך.** שאני נושה בך: **לא היו דברים מעולם.** לא פרע לפינוי וזה אומר או צפנייהם או שלא צפנייהם פרעתיך: **הוחזק כפרן.** ואינו נאמן אפילו בשבועה לומר פרעתיך שלא צפנייהם שהרי אמר פרעמך צפנייהם ונמנא שקרן: **כל מלתא דלא רמיא עליה דאינש.** כגון זה שלא היה לו לומר פרעמך בעדים שלא אמר לו זה בשעת הלואה בעדים פרע לי הלכך לא שס לכו לזכור אס בעדים פרע אס שלא בעדים ואמר בעדים פרעמך ולאו אדעתיה ואינו הוחזק כפרן בכך: <sup>עפ"י</sup>

**בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים** <sup>א</sup>נאמן: סימן ראוב"ן ושמעו"ן דתנ"ו הלכת"א יזפ"י ופר"ע פלוני ופלוני עפצ"י סמרא"י בהימנות"א כבי תרי: ההוא דא"ל לחבריה כי פרעתין פרעין לי באפי ראובן ושמעון אול ופרעיה באפי תרי מעלמא אמר אביי באפי בי תרי אמר ליה באפי בי תרי פרעיה אמר ליה רבא ילהכי קאמר ליה באפי ראובן ושמעון כי היכי דלא נדחייה ההוא דאמר ליה לחבריה כי פרעת לי פרעין לי באפי בי תרי דתנו הלכתא אול פרעיה בין דיליה לדיליה איתניסו הנך זוזי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל אין קבולי קבלתינהו מיניה דרך פקדון ואמינא ליהוי גבאי פקדון עד דמתרמו בי תרי דתנו הלכתא ומקיים תנאיה א"ל ה"כיון דקא מודית דודאי שקלתינהו מיניה פרעון מעליא הוי אי אמרת לקיומי תנאיה זיל אייתניהו דהא אנא ורב ששת דתנינא הלכתא וספרי דאזויפתך אמר ליה לא היו דברים מעולם אול אייתי סהדי דאזופיה ופרעיה אמר אביי מאי ניעבוד אינהו אמרי אוזפיה אינהו אמרי פרעיה רבא אמר <sup>ד</sup>כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי מאה זוזי דמיסיקנא בך א"ל לא פרעתיך בפני פלוני ופלוני אמרי לא היו דברים מעולם סבר רב ששת למימר הוחזק כפרן אמר ליה רבא <sup>ט</sup>כל מילתא דלא רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי שית מאה זוזי דמסיק בך. א"ל ולא פרעתיך מאה קבי <sup>עפצי</sup>

**בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים** <sup>א</sup>נאמן: סימן ראוב"ן ושמעו"ן דתנ"ו הלכת"א יזפ"י ופר"ע פלוני ופלוני עפצ"י סמרא"י בהימנות"א כבי תרי: ההוא דא"ל לחבריה כי פרעתין פרעין לי באפי ראובן ושמעון אול ופרעיה באפי תרי מעלמא אמר אביי באפי בי תרי אמר ליה באפי בי תרי פרעיה אמר ליה רבא ילהכי קאמר ליה באפי ראובן ושמעון כי היכי דלא נדחייה ההוא דאמר ליה לחבריה כי פרעת לי פרעין לי באפי בי תרי דתנו הלכתא אול פרעיה בין דיליה לדיליה איתניסו הנך זוזי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל אין קבולי קבלתינהו מיניה דרך פקדון ואמינא ליהוי גבאי פקדון עד דמתרמו בי תרי דתנו הלכתא ומקיים תנאיה א"ל ה"כיון דקא מודית דודאי שקלתינהו מיניה פרעון מעליא הוי אי אמרת לקיומי תנאיה זיל אייתניהו דהא אנא ורב ששת דתנינא הלכתא וספרי דאזויפתך אמר ליה לא היו דברים מעולם אול אייתי סהדי דאזופיה ופרעיה אמר אביי מאי ניעבוד אינהו אמרי אוזפיה אינהו אמרי פרעיה רבא אמר <sup>ד</sup>כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי מאה זוזי דמיסיקנא בך א"ל לא פרעתיך בפני פלוני ופלוני אמרי לא היו דברים מעולם סבר רב ששת למימר הוחזק כפרן אמר ליה רבא <sup>ט</sup>כל מילתא דלא רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי שית מאה זוזי דמסיק בך. א"ל ולא פרעתיך מאה קבי <sup>עפצי</sup>

**בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים** <sup>א</sup>נאמן: סימן ראוב"ן ושמעו"ן דתנ"ו הלכת"א יזפ"י ופר"ע פלוני ופלוני עפצ"י סמרא"י בהימנות"א כבי תרי: ההוא דא"ל לחבריה כי פרעתין פרעין לי באפי ראובן ושמעון אול ופרעיה באפי תרי מעלמא אמר אביי באפי בי תרי אמר ליה באפי בי תרי פרעיה אמר ליה רבא ילהכי קאמר ליה באפי ראובן ושמעון כי היכי דלא נדחייה ההוא דאמר ליה לחבריה כי פרעת לי פרעין לי באפי בי תרי דתנו הלכתא אול פרעיה בין דיליה לדיליה איתניסו הנך זוזי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל אין קבולי קבלתינהו מיניה דרך פקדון ואמינא ליהוי גבאי פקדון עד דמתרמו בי תרי דתנו הלכתא ומקיים תנאיה א"ל ה"כיון דקא מודית דודאי שקלתינהו מיניה פרעון מעליא הוי אי אמרת לקיומי תנאיה זיל אייתניהו דהא אנא ורב ששת דתנינא הלכתא וספרי דאזויפתך אמר ליה לא היו דברים מעולם אול אייתי סהדי דאזופיה ופרעיה אמר אביי מאי ניעבוד אינהו אמרי אוזפיה אינהו אמרי פרעיה רבא אמר <sup>ד</sup>כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי שית מאה זוזי דמיסיקנא בך א"ל לא פרעתיך בפני פלוני ופלוני אמרי לא היו דברים מעולם סבר רב ששת למימר הוחזק כפרן אמר ליה רבא <sup>ט</sup>כל מילתא דלא רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה וי"ל דרזא סבר ליה

קמ"ד

## מסורת הש"ס

- ↑ מכות יח. ז"ב קע. [קדושין מג:]. (ז) [קדושין יג. ו"ט, א] ע"י מיי פט"ו מהלכות מלוה הל"ב דגרים אטו נאמן, (ד) מכות פח. ז"ב ו, ס) [גטיל דז: ו"ט, א]

## גליון הש"ס

רש"י ד"ה כיון דקא מודית וכו' ודברים שהיו בלבך. וי"כ הלאכין ס' קו אצל בעניי אין מוכן לי דאף אס הוו דברים מ"מ כיון דזה טען לו פרעון הוי פרעון ואין כמד המלה לומר שלא יהיה פרעון רק פקדון:

## מוסף רש"י

כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי. דכיון דלמר לא לוח מודה הוא אלא פרע, והכי טענ ד מוכיח עליו שלוח (כתובות ז,נח).

## רבינו חננאל (המשך)

משתבע ליה: ההוא דאמר ליה לחבריה כי פרעת לי פרען באנפי סהדי דתנו הלכתא פרעיה ואיניסו וזוי אתא לקמיה דרב נחמן א"ל אין קבלתינהו ולא בתורת פרעון אלא בתורת פקדון עד דפרען באנפי דתנו הלכתא: א"ל רב נחמן כיון דקא מודית דקבלתינהו מיניה פרעון הוי מאי בעית לקיומי תנאיה זיל אייתניהו דהא ורב ששת דתנינן הלכתא וכוליה תלמודא דלפרען קמן: ההוא דא"ל לחבריה הב לי זוזי דאזויפתך א"ל לא היו דברים מעולם. אתו סהדי דאזופיה ופרעיה אמר רבא כל האומר לא לוייתי כאומר לא פרעתי דמי וחייב: ההוא דא"ל לחבריה הב לי מאה זוזי דמיסיקנא בך. א"ל ולא פרעתיך בפני פלוני ופלוני אתו פלוני ופלוני ואמרו לא פרעו בפנינו אמר רב ששת הוחזק כפרן. רמיא עליה דאינש לאו אדעתיה. פירוש העידם כיון דלא רמיא עליהו לאו אדעתיהו. והן ששבתו ושטעניה דלוה טענה היא: ההוא דאמר ליה לחבריה הב לי שית מאה זוזי דמסיק בך. א"ל ולא פרעתיך ק' קבי